

sin Janez, ki je bil z Marto, hčerjo znanega Andreja Baumkircherja, oženjen. Ko se je slednji, našuntan od kralja Matjaža I. 1468. vzdignil zoper kralja Friderika III., bil je Janez Stubenberski eden njegovih glavnih pristašev, ki so zlasti l. 1469. pomagali po Štajarskem ropati in požigati. Dne 30. junija 1470 je neljuba zadeva bila sicer v Velikovecu na Koroškem na videz poravnana in Baumkircher od cesarja pomiloščen, a že čez kratek čas se je razprtija ponovila in prežalostno končala. Ko se je Andrej Baumkircher dne 23. aprila 1471 s svojim oprodo Greissenegkerjem in z nekaterimi zavezniki podal v Gradec, kjer se mu je bilo zaradi veleizdaje zagovarjati in opravičevati, sklenila se je bila njegova smrt. Obravnavo ž njim so nalašč do večera zavlekli. Ob solnénem zahodu je prezaupljivi obtoženec bežal s spremstvom iz grada iskat svojih konj in hlapcev. Ker teh niso več našli, hiteli so proti takratnim Murskim vratom. A v tem zazvoni večerni zvon z grada, in sicer poprej nego navadno. Na to znamenje se zaprejo vrata in vitezi so bili v mestu zaprti in s silo prijeti. Takoj pride rabelj z duhovnikom in dene Baumkircherja in Greissenegkerja ob glavo. Druge viteze, med njimi Janeza Stubenberskega, pa so zvezali in v ječo vrgli.¹⁾

Boječ se, da tudi njega smrtna kazen zadene, dal je Janez Stubenberski doto svoje žene, namreč 1000 gld. v zlatu in 2000 gld., katere je bil on jej priženil, na vurberski grajščini tako zavarovati, da bi dobivala 3000 funtov vinarjev letnih dohodkov.²⁾

Izpuščen iz ječe je še do l. 1476. živel. Po njegovi smrti dobila je udomačena Marta od solnograškega nadškofa Vurberg v fevd³⁾ ter ga je posedala do l. 1480., ko je umrla.

Po njej sta Vurberg podedovala njuna sina Baltazar in Gašpar. V njuni dobi se je po Vurberski okolici razlegel bojni hrup, kajti zaporedoma so prirazbijali Ogrji in Turki na Štajarsko ter so, kakor drugod, tako tudi v ptujski okolici napravili mnogo škode. Zlasti pa je leto 1493. bilo osodopolno za Vurberg. Trume divjih Turčinov, ki so pod vodstvom Jakuba paše bile avgusta t. l. na Štajarsko prihrule in mnogo gradov in cerkvá razdrle, lotile so se tudi Vurberga. Gradu se sicer niso moglo polastiti, a toliko drzneje so razsajale v cerkvi blažene device Marije, katero so oropale in z nečloveškimi hudobijami oskrunile, potem pa, prebrodivši Dravo, drville plence in požigajoč proti Gori. Z nepopisljivo grozo sta brata Gašpar in Baltazar Stubenberski gledala s svojimi ljudmi iz grada po širokem Dravskem polju, kjer sta plam in dim kazala pot, koder so besni Turki razsajali. Ko pa je Jakob Sekelj, lastnik ormoškega grada, dospel s 5000 konjiki v Ptuj, pridružila sta se mu tudi brata Stubenberska s svojim krdelom in s skupno močjo so ljuto druhal pregnali srečno iz domovine.

Kmalu za Turki oglasila se je v ptujski okolici kuga, ki je ugonobila mnogo ljudij. Ko je ta konec 15. veka prenehala, dala sta brata Gašpar in Baltazar zelo poškodovano cerkvico Matere božje v Vurbergu popraviti ter jej na vzhodni strani prizidati kapelico, kar je l. 1510. dne 25. avgusta s pooblaščenjem solnograškega nadškofa posvetil lavantinski škof Lenart Peverl. Isti škof je dne 26. avgusta t. l. posvetil tudi kapelico, katero je Gašpar Stubenberski bil dal v vurberskem gradu postaviti.⁴⁾ (Dalje prih.)

Smešnica. Učitelj: »Kaj je Bog storil sedmi dan?« —

Učenec: »Sedmi dan je Bog počival.« — Učitelj: »No, in kaj še?« — Učenec: »K maši je šel!«

Razne stvari.

(Instalacija in imenovanje.) Dne 19. febr. so milostlj. knezoškof slovesno umestili v stolni cerkvi novega kanonika, preč. gospoda dr. Ivana Mlakarja, in ga imenovali konzistorijalnim svetovalcem.

(Lepo slavnost) so 19. t. m. ob 5. popoldne priredili gojenci dijaškega semenišča na čast novoumeščenemu kanoniku in ljubljenu ravnatelju, preč. gosp. dr. Ivanu Mlakarju. Slavnost so s svojo navzočnostjo počastili milostlj. knezoškof, p. n. gg. stolni prost in stolni dekan in več gg. duhovnikov.

(Ljudski shod) 17. t. m. pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je bil jako dobro obiskan. Navdušeno se je izrekla zaupnica slov. deželnim in državnim poslancem ter bila sklenjena resolucija o razdelitvi staj. deželnega šolskega sveta v nemški in slov. oddelek. Več prihodnjie.

(Polit. narodno-gospodarsko društvo) pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah ima v nedeljo, 24. t. m. svoje redno letno zborovanje, o kateri priliki prvič nastopi novi moški pevski zbor juršinski.

(Slovensko šolo), katero bode to pomlad začela zidati v Velikovecu na Koroškem družba sv. Cirila in Metoda za 16.000 gld., bodo vodile oč. šolske sestre iz Maribora. Za to prepotrebno šolo naj vsak Slovenec po svoji zmognosti daruje!

(Občina Imenq) ob Sotli je poslala gosp. poslancu Mih. Vošnjaku peticiji za slovenske paralelke na gimnaziji v Celju in za preosnovitev dostojbinstva na novi podlagi.

(Konjiško kat. polit. društvo) je imelo 17. t. m. svoj redni občni zbor, pri katerem je poročal deželni poslanec g. dr. Jos. Sernec o izstopu iz dež. zbora. Društvo je njemu in njegovim tovarišem izreklo zahvalo in zaupnico ter sklenilo peticijo na državni zbor za slov. gimnazijo v Celju.

(Kmetijsko bralno društvo v Framu) priredi v soboto, dne 23. t. m. v prostorih g. Stampfna s prijaznim sodelovanjem slovenjebistrških tamburašev in domačih pevcev veselico, h kateri se udje in po udih vpeljeni gostje prijazno vabijo.

(Celjska slov. gimnazija.) Hohenwartov klub je bil 20. t. m. na Dunaju sklican na sejo, da se posvetuje o proračunu in o davčni reformi. Klub je soglasno sklenil, da ostane pri svojem lani storjenem sklepu in da bo glasoval za dotično proračunsko postavko z izrečnim pristavkom, da je novo slov.-nemško gimnazijo ustanoviti v Celju.

(Občina Zreče) je odposlala peticiji za novo domovinsko postavo in za usnovo slovensko-nemško gimnazije v Celju.

(Narodna čitalnica v Ljutomeru) priredi prih. nedeljo v gostilnici g. J. Vaupotiča zabavni večer z igro: »Bob iz Kranja«, koncertom in plesom. Začetek ob 7. uri. Druga vabila se ne izdajo.

(Nezgoda na železnici.) Dne 20. t. m. zjutraj je na postaji Laze na Kranjskem trčil mešani vlak ob tovorni vlak, vsled česar so bili trije vozovi poškodovani. Ranjen ni bil nihče. Nezgoda se je primerila, ker je bila megla tako gosta, da strojevodji nista videla bližajočega se vlaka.

(Mednarodni lopovi.) Nevarno tatovsko zvezo je zasledila policija v Budapešti. Obtožno gradivo proti zaprtim lopovom narašča od dne do dne, kajti sleherni dan prihajajo nove ovadbe iz raznih velikih mest, ovadbe, tičoe se velikih tatvin, katere imajo na vesti v prvi vrsti Papakosta, Affedakis in Stalio. Preiskava je dognala, da morajo imeti omenjeni trije, že zaprti lopovi, še najmanj šest sokrivcev in »zaveznikov«, katerim je policija že na sledu.

¹⁾ Dr. Fr. v. Krones, Gesch. Oesterreichs. II. 433 in 433.

²⁾ in ³⁾ C. Schmutz, Hist.-top. Lexicon v. St., IV., 128 in 414.

⁴⁾ Knezoškofjski arhiv v Mariboru.

(V proslavo petdesetletnice) je sklenil v zadnji seji, dne 16. t. m. deželni zbor, da se na deželne stroške postavi porodišče in da se po vsej kronovini pobirajo darovi za ustanove revežem.

(Gosposka zbornica) se je 20. t. m. sešla na sejo, v kateri je predsednik knez Trauttmannsdorf izrazil sožalje zbornice na smrti nadvojvode Albrehta in potem sejo zaključil.

(Za novi domovinski zakon) po vladinem načrtu prosijo občine: Sv. Janž na Dravskem polju, Občina Savska, Slom, Polensak, Kamensčak, Polanci, Cezanjevci in Radislavci, Mihalovska, Kumen, Cinžat; vseh vkup je 34.

Dr. Gregorec.

(Okrajni odbor ptujski) poslal je na državni zbor prošnjo za slovensko gimnazijo v Celju — jednako tudi občina sv. Peter v Medvedovem selu — in da po nobeni ceni ne privoli v znižanje colnine na francoska vina.

(Pri Sv. Lovrencu v Puščavi) je 3. t. m. kmečko bralno društvo priredilo prelepo veselico, pri kateri so sodelovali tamburaši in pevci mariborske čitalnice.

(Domljubna zahvala). Č. g. Ivan Rotner, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., poslal nam je za obmejne in prekmurske Slovence okoli 300 jako porabnih knjig, na katerem velikodušnem daru se najiskreneje zahvaljujemo. Živeli nasledniki! Nadaljni darovi naj se pošiljajo na upravnistvo našega lista.

(Zaupnico gg. dež. poslancem) so izrekli volilci pri Mali Nedelji in slovenski volilci občin Trbovlje in Dol.

(Sožalje.) Deželni poslanec in namestnik deželnega glavarja, gospod dr. Fr. Radaj, izrazil je v imenu slov. deželnih poslancev sočutje cesarskemu namestniku o smrti nadvojvode Albrehta.

(Svoje spošt. bralce) opozarjamo na naznailo g. Ernesta Bahlse, trgovca s semenom v Vinogradih pri Pragi.

(Zapuščina nadvojvode Albrehta.) Pokojni nadvojvoda Albreht je volil ves svoj privatni imetek svoji hčeri nadvojvodinji Mariji Terezi, vojvodinji Virtemberski. Zemljišča, gozdi itd., ki so bili last nadvojvode Albrehta, merijo okoli 36.000 štirjaskih milj. Gotovine je ostavil pokojni nadvojvoda mnogo milijonov, kajti bil je najbogatejši med vsemi nadvojvodi.

(Pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah) priredi sodelovanjem šmartinskega tamburaškega društva veselico na pustni ponedeljek, dne 25. svečana 1895, v prostorih gosp. Antona Volavškega. Vspored: 1. Petje. 2. Šaljiva loterija. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina: za osebo 30 kr., za družino 50 kr.

(Saleska čitalnica v Šoštanju) priredi veselice s petjem in plesom v ponedeljek, dne 25. febr. 1895 v čitalničnih prostorih. Svirala bode šmarska godba. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 50 kr., za obitelj 1 gld. Vstop dovoljen le udom, po udih vpeljanim in povabljenim gostom.

(Povabi) naj Te v Škofjo vas — Podružnica naša ženska — Na občni zbor, na kratek čas, — Ti množica slovenska! — V nedeljo masno, k Varožu, — V Ljubečno Te pričakuje, — Ker ob poluštirih ona tu — Slovesno prav zboruje. — Po zboru se igralo bo — Na novem odru našem; — Pristop upeljanim prost le bo — In vabljenim pristašem. — Da bo predpust vesel, ne nor, — Skrbel bo pa odbor.

(Nesreča.) Ne daleč od Ruš so te dni našli mrtvega dninarja Tomaža Kamelišerja z zdrobljeno spodnjo čeljustjo. Ko je s sankami spravljaj drva s planine, padel je v velik prepad, tamkaj težko ranjen obležal in zmrznil.

(Vojaški nabor za dopolnilni okraj st. 47) bode letos marcija 1. in 2. pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; 4., 5., 6., 7., 8., 9. za okraja Maribor; 11. in 12. v Slov. Bistrici; 13. za mesto Maribor; 22. in 23. v Ivnici; 26., 27. in 28. v Arvežu; aprila 1., 2. in 3. v Lipnici; 8., 9. in 10. v Čmureku; 16. in 17. v Radgoni.

(Vojaški nabor za dopolnilni okraj st. 87) bode letos marcija 1. in 2. v Mozirju; 4. in 5. na Vranskem; 6. za mesto Celje; 7., 8. in 9. v Konjicah; 11., 12., 13., 14., 15. in 16. za okraj Celje; 18. in 20. v Šmarji; 22. in 23. v Rogatecu; 26., 27., 28., 29. in 30. za okraj Ptuj; aprila 1. za mesto Ptuj; 2. in 3. v Ormožu; 4., 5. in 6. v Ljutomeru; 8. in 9. v Brežicah; 16. in 17. v Sevnici; 18., 19. in 20. v Kozjem; 22. in 23. v Šoštanju; 24. in 25. v Slov. gradu; 26. in 27. v Marenbergu.

(Knez — menih.) Oni dan je storil v Pragi obljubo kot menih knez Edvard Schönburg. Mladi knez je sin podpredsednika avstrijske gosposke zbornice. Star je še-le 22 let.

(Francoski trapisti), ki imajo v Rajhenburgu stalno naselbino in samostan, nameravajo kupiti na Dolenjskem državni grad v Kostanjevici, v katerem je zdaj nameščeno sodišče. Grad je bil nekdanj cistercijski samostan.

(Imenitna gospa) Joniaux je bila na Nizozemskem pred tednom na smrt obsojena, ker je zastrupila svojega strija, brata in sestro, da bi dobila po njih zavarovalnino.

(Lokalne železnice na Štajarskem) niso bile posebno na dobrem, kakor je povzeti poročilu deželnega odbora na dež. zbor. Posebno slabe uspehe je imela proga Poličane-Konjice. Tudi proga Celje-Velenje je mnogo trpela vsled znane nesreče v premogokopu v Saleski dolini. Gotovo bode za to progo boljše, kadar se zveže z južno železnico pri Spod. Dravogradu.

(Štirideset otrok utonilo.) Grozna nesreča se je one dni primerila v Rotterdamu. Na zmizlem morju ob bregu se je drsalo več sto otrok. Led se je udril in kakih 200 otrok je zginilo pod ledom. Štirideset jih je utonilo, ostale so rešili.

(Kärntner Allgem. Zeitung), razupiti beljaški list, pride na boben. Deželno sodišče celovsko je razglasilo konkurs lastnice tega lista.

(Otrok v plamenu.) V Karlovcu na Hrvaškem je dne 9. t. m. igrala se osemletna deklica Olga Dizdarevič z ognjem. Vnela se jej je obleka in se je tako opekla, da je morala umreti.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jernej Štabuc, provizor pri Sv. Urbanu nad Ptujem, postal je ondi kaplan. Premeščena sta čč. gg. Jožef Gunčer, provizor v Ljubnem, kot kaplan v Žalec in Matej Meznarič, kaplan pri Sv. Urbanu, v Jarenino.

Listič uredništva in upravnistva. Več važnih spisov smo zaradi preobilnega gradiva morali pustiti za prih. številko. Prosim o, naj nam gg. dopisniki tega ne zamerijo! — Anton S.: smo sprejeli gld. 250. Kathreinerjeve kuzičice nimamo več.

Fulard-svila 60 kr.

do 3 gld. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših oblicih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. list.) Zürich.

Loterijske številke.

Trst 16. februarja 1895: 65, 3, 30, 41, 80
Linc " " 8, 48, 59, 34, 23